

Preek ds. H.J. Begemann – H.C. Zondag 52

Lezen: Rom. 8 : 31 – 30

Tekst: H.C. Zondag 52

Gemeente van onze Here Jezus Christus,

We zijn met de behandeling van de catechismus toegekomen aan de laatste bede van het Onze Vader, de lofverheffing en het woord "Amen", waarmee wij ons gebed mogen besluiten.

Maar het is niet alleen het einde van het gebed dat daarmee onze aandacht vraagt, het is tevens het slot, het sluitstuk van de hele catechismus. De catechismus zelf sluit hiermee af.

De catechismus en dat is toch de belijdenis van de enige troost in leven en sterven. Daar ging het over, heel die belijdenis door. Alles een nadere ontsluiting en ontvouwing van al de schatten die daarin liggen, wat beleden werd in vraag en antwoord 1 als de enige troost in leven en sterven.

Ja, die troost klinkt door alle vragen en antwoorden heen. En zo is dat ook hier het geval in dit slotaccoord van de catechismus.

Wij kennen geen troost zonder verlossing van de macht van de boze en wij mogen troost kennen, omdat wij te doen hebben met een almachtige, eeuwige Vader, die wij mogen aanbidden en verheerlijken, vasthouden en belijden midden in de moeite en de strijd.

Het is het grote slotaccoord dat wij hier belijden, het amen zeggen op al Gods rijke beloften, door de kerk beleden. Ja, dan kunnen wij daarop ook amen zeggen. Want al zijn beloften, om de vervulling waarvan wij bidden mogen, zijn in Jezus Christus ja en amen, bezegeld met zijn kostbaar bloed. Ook de verlossing van de macht van de boze.

Ik verkondig u dan: de laatste klanken van de belijdenis van de enige troost.

Het zijn klanken van:

1. Bede
2. Aanbidding

Broeders en zusters,

1. Om het verband te zien tussen deze laatste bede en onze enige troost bladeren wij nog eens terug naar zondag 1. Daar beleden wij als onze enige troost: "Dat ik met lichaam en ziel, in leven en sterven, het eigendom ben, niet van mijzelf, maar van mijn trouwe Heiland Jezus Christus. Want Hij heeft met zijn kostbaar bloed voor al mijn zonden volkomen betaald en mij uit alle macht van de duivel verlost". Hoort u het? Tot die troost behoort niet als het minste de verlossing van de boze, waar hier in de zesde bede om gebeden wordt.

Ja, dat is troost en tegelijk gebed. Het is al net als met de bede om de vergeving van onze schulden.

Die beleden belofte, dat Christus mij uit alle macht van de duivel verlost heeft, dringt juist tot dit gebed, hoe paradoxaal, hoe tegenstrijdig dat ook klinken mag voor het natuurlijk verstand. Wie hier eens even wil gaan ontleden met zijn natuurlijk denken, die zegt koud en nuchter: Nu als ik dan die belofte heb, dat Christus mij verlost heeft, dan hoef ik er niet om te bidden. En ik zou er pas om kunnen bidden als ik die belofte niet had.

Maar het is niet waar, gemeente. O nee dat is niet waar! Dat is een redenering. Een redenering die niet opgaat voor het geloof. Want voor het geloof is het andersom. Het geloof grijpt zich in het gebed vast aan de belofte. En het bidt om de vervulling van die belofte. Here, maak het ook aan mij waar.

Het is er mee als met de bede om de schuldvergeving. We kunnen die bede pas recht bidden in het geloof, dat onze schulden ons zijn vergeven. Vergeef mij om Christus" wil, die daarvoor voldaan heeft op Golgotha.

Hier is dat net zo gesteld. Christus heeft ons verlost uit alle macht van de duivel. En we laten het staan: Romeinen 8:37: In dit alles zijn wij meer dan overwinnaars door Hem die ons heeft liefgehad.

In Christus zijn wij overwinnaars. En het zal eenmaal blijken hoezeer dat waar is, als satan dan ook eenmaal volkomen los moet laten, geen enkele invloed meer heeft op al degenen die van Christus zijn, Hem toebehoren door een waar geloof, in Hem begrepen zijn. Jezus Christus, Hij heeft voor de Zijnen overwonnen. Hij werd door de Geest in de woestijn geleid om verzocht te worden door de duivel en Hij heeft hem weerstaan en overwonnen in al zijn duivelse verzoeken, veertig dagen lang, een volheid van tijd. En wij mogen nu bidden: Leid ons niet in verzoeking. Om Christus' wil niet, want Hij overwon de satan en verloste ons zo, in die weg, door te gaan staan in onze plaats, van alle macht van de satan. De satan heeft zijn volle duistere kans gehad aan Deze. Om Hem te verzoeken en te verleiden met al wat in hem was. Maar hij heeft het niet vermocht Hem weg te trekken uit de gemeenschap met de Vader.

Ja, en tenslotte heeft de Vader Zelf Hem overgegeven. Overgegeven aan de macht van de satan, Hem Zelf weggestoten in de hel. Hij moest onder de toorn van God over de zonde van het hele menselijk geslacht doorgaan en Hij werd verstoten uit zijn gemeenschap, toegeschoven aan de satan, weggestoten in de hel. Toen werd Hij verzocht boven mensenmaat. Toen ging het niet meer om door een eigenwillig machtswoord zijn honger te stillen door van stenen broden te maken.

Toen ging het niet meer om door een sprong van het tempeldak in één keer zich bekend te maken als de gekomen Messias en zo erkenning te vinden. Toen ging het niet meer om door één knieval voor de duivel zich heel de wereld te verwerven.

Maar toen ging het zonder meer en rechtstreeks tegen God de Vader, die Hem nu verstoten had, overgeleverd in duivelenmacht. Toen ging het hierom: Zeg nu deze God, die u verlaten heeft, zeg nu ook van uw kant Hem vaarwel. Houd Hem nu ook niet langer vast. Dit hebt U toch niet verdiend. U hebt Hem altijd gediend in grote trouw.

Hij, te midden van de hel, van de pure haat tegen God, waar ook niets meer was van enige liefde van Gods kant, maar alleen de toorn over de zonde, oordeel en gericht, Hij heeft Hem van zijn kant niet losgelaten. Hem niet gesmaad. Hij heeft volhard van het allereerste moment af, waar een mens zelf zondaar, direct in haat God begint te vervloeken. Daar heeft Hij met een volkomen zuiver hart en in volkomen geloof volhard in de liefde tot God. Zo heeft Hij volmaakt gehandhaafd de vijandschap tegen de satan en de zonde, vertonend Gods beeld, diens wet dragend in het binnenst ingewand. En zo, in die weg, heeft Hij de satan overwonnen en de hel kon Hem niet houden, want deze hoorde daar niet. Hij hoorde daar niet thuis.

Ja, zo heeft Hij de satan overwonnen, ons uit zijn macht en heerschappij verlost. In volmaakte liefde tot God en mensen toen Hij door God en mens verlaten was.

Zo heeft Hij nu dan ook in die ontzaggelijke weg dit gebed ons mogelijk gemaakt: "En leid ons niet in verzoeking maar verlos ons van de boze". Breng ons niet daar, waar U Hem gebracht heeft, Uw eigen Zoon, overgegeven in de macht der duisternis.

Want Hij is daar voor ons gebracht, in onze plaats. Wat wij verdiend hadden, daar is Hij voor ons gaan staan. Dat heeft Hij op zich genomen, opdat wij daar nooit zouden hoeven te komen. Ja, in Hem zijn wij nu meer dan overwinnaars. De satan is de beslissende slag toegebracht. Hij heeft ons metterdaad verlost uit alle macht en heerschappij van de satan.

Zo heeft Christus dan de volkomen overwinning behaald en heeft Jezus verlost.

Maar temeer klemmt de vraag: Als Hij dan zo verlost heeft, dit onze troost is, waarom dan nog de bede om de verlossing. Of, met een variant op een andere vraag van de catechismus: Als dan Christus voor ons gestreden heeft, hoe komt het dat wij nog strijden moeten?

Nu, broeders en zusters, daar zou veel van te zeggen zijn. Ik kan hier in het kader van deze preek maar kort aanduiden. Maar u zult het toch ook verstaan: deze overwinning betekent niet; nu worden direct al, automatisch al degenen die van Christus zijn buiten enig bereik van de satan gehouden. Zondaren worden verlost en zij worden niet als zondeloze mensen geboren. Nee zondaren in de weg van het geloof alleen. Zondaren die door het geloof Christus toebehoren, door het geloof alleen krijgen wij deel aan Christus

en al zijn schatten. Door het geloof alleen is er ook die verlossing uit alle macht van de satan.

En de vraag zou dan ook zo gesteld kunnen worden en moet ook zo gesteld worden: Is dit nu ook uw troost? Christus plaatst de kerk hier op aarde niet op een eiland ver buiten alle gewoel en macht en invloed van zonde en satan, zo dat het een natuurlijke onmogelijkheid is te zondigen. Maar Hij vraagt geloof en de strijd van het geloof. Het is ook hier een verbondsbelofte, die het geloofsantwoord vraagt en alleen door het geloof en het gelovig gebed tot zijn vervulling komt.

Maar voor wie zonde en satan, de wereld en het eigen boze hart geen ontzaggelijke realiteit zijn, is er geen verlossing.

Alleen voor wie in dankbaarheid nu ook zijn toevlucht neemt tot die verworven verlossing is er die bewaring. En je toevlucht daartoe nemen, dat is het gebed en dat is het gebruiken van je doop. Schuilen achter het bloed van Christus, belijden: ons zelf bewaren kunnen wij niet, wij zijn niet opgewassen tegen de satan, de wereld en ons eigen vlees, onze verwachting is alleen van U.

Ja die bede hier is nodig. Wij zijn verlost en moeten verlost worden. En om die troost bidden wij hier, dat is om de toepassing van Christus' overwinning ook in ons leven, zo, dat de satan ons niet meer in zijn macht heeft, ons niet meer beheerst, wij geen slaven van de zonde zijn.

De volkomenheid van de verlossing wacht nog, wordt door het geloof, in geloof van de Here gebeden. Hier op aarde is satan nog zoveel macht gelaten, ook in het leven van Gods kinderen.

En voor wie niet zijn toevlucht neemt tot de aangebrachte verlossing en bewaring, is er ook geen behoud, maar die wordt ook het slachtoffer van de satan en diens strikken. We moeten kennen een heilige huiver voor de zonde, een leven dicht bij de Here en zijn Woord, zijn verlossing ook aangrijpen en strijden de goede strijd van het geloof. Op aangrijpende wijze tekent de catechismus ons onze nood hier: onze zwakheid, de sterkte van onze drie doodsvijanden die het op ons leven gemunt hebben, uit zijn op onze geestelijke dood voor God: de duivel, de wereld en ons eigen vlees. Zij houden niet op ons aan te vechten.

Deze nood dringt ons tot die bede. En in die bede smeken wij om de bewaring voor verzoeking en in de verzoeking om de overwinning: "Wil ons toch staande houden en sterken door de kracht van Uw Heilige Geest zodat wij in deze geestelijke strijd niet het onderspit delven, maar altijd krachtige tegenstand bieden". Ja, hier wordt met bijzondere nadruk de Heilige Geest genoemd, omdat Hij ook in dit deel der dankbaarheid de Trooster en Leidsman is.

Deze bede is verhoord en wordt verhoord. Wij zijn gedoopt in de naam van de Heilige Geest. En door dit sacrament verzekert Hij ons ervan, dat Hij in ons wonen wil en ons tot levende leden van Christus maken wil. Zo mogen wij dan ook hier pleiten op die verbondsbelofte ons in onze doop verzegeld.

Leid ons door Uw Heilige Geest. En op dit gebed zal God ook eenmaal geven de volmaaktheid van de vertroosting, als Hij Zelf alle tranen van de ogen zal afwissen: "totdat wij uiteindelijk de volkomen overwinning behalen". En weer: dit was ons ook verzegeld in onze doop: "Zo zullen wij tenslotte volkomen rein in het eeuwige leven een plaats ontvangen temidden van de gemeente der uitverkorenen".

Hier, in deze laatste bede vooral richt het kind van de Vader, zich vasthoudend aan diens beloften, het oog op de uiteindelijke overwinning, waarvan het zeker is. Die overwinning is er reeds in het sterven, want sterven is voor Gods kind overwinnen.

Gebed en verhoring. Verzegeling van die verhoring in doop en avondmaal.

2. Maar deze bede is niet de laatste klank in de enige troost: Jezus leert ons te eindigen in aanbidding. En in die aanbidding ligt ook tevens het vertrouwen uitgesproken: "dit alles vragen wij van U, omdat U ons al het goede wilt en kunt geven, want U bent onze Koning en hebt alle dingen in Uw macht". Hier hoort u de weerklank van het gelovig hart, dat Gods beloften aanvaardt: de weerklank op de enige troost: ja dat mij ook alles dienen moet tot mijn zaligheid.

De enige troost gaat hier over in aanbidding. En die aanbidding begint met want. Want van U is het koninkrijk en de kracht en de heerlijkheid.

En het rijk van de satan, het rijk der duisternis, hoe het moge woeden, wat het ook moge ondernemen, dat houden wij vast daartegenin: wij durven U dit alles vragen, want van U is het koninkrijk en de kracht en de heerlijkheid. Dit want, het is redengevend. Het duidt op de zekerheid van ons bidden. Het geeft aan dat ons bidden op een vaste grond steunt; wij rusten niet in iets van ons; wij pleiten niet op onze verdienste, dan zouden wij niet zeker zijn, maar wij steunen alleen op onze Vader. Hij is onze zekerheid. Zijn rijk komt, zijn kracht helpt, zijn heerlijkheid en eer komt tot zijn volle recht. Hij zorgt daarvoor.

Dit "want" het geeft ook het doel aan van ons bidden. Wij hoeven de vervulling van al onze noden en behoeften niet minderwaardig te achten, maar het hoogste doel ligt toch in Gods eer, in de komst van zijn rijk en die eer zal in de heerlijkheid volkomen openbaar worden. Wij hoeven voor de verhoring van het gebed en voor de vervulling ervan niet bij de tijd te blijven: de eeuwigheid komt.

Houd moed en versaag niet in de strijd. Wat satan ook onderneemt, maar het offer van Christus kan nooit ongedaan gemaakt worden. Satans ondergang is bezegeld. Hier rust alles in.

Ja, deze aanbidding die spant de boog uit de tijd naar de eeuwigheid. De verhoring zal volkomen zijn. nl. de eer van zijn naam, de volheid van zijn rijk, de gehoorzaamheid aan zijn wil. Geen honger en geen dorst, geen zondes Schuld en geen zondemacht meer: volkomen zegepraal.

Deze lofverheffing, deze aanbidding, het is de blijde roemtaal van de kerk, de roem in de Here. Het is de taal der verlostten, die het leven gevonden hebben, het hoogste goed.

Deze grond voor het leven van de kerk is de laatste grond van haar gebed. Wij hebben een Koning die alle dingen in zijn macht heeft. Die als de almachtige de wil en het vermogen heeft ons alle goed te geven, ja ook al het kwade dat Hij ons toeschikt, kan en wil Hij doen medewerken ten goede. "Wij bidden U dit, opdat daardoor niet aan ons maar aan Uw heilige naam eeuwig lof wordt toegebracht."

Al de beden van het onze Vader hadden tot inhoud de belangen van Vader en kinderen samen. En daarom houden de kinderen voor hun bidden geen andere pleitgrond over dan deze ene, dat Hij leeft in eeuwigheid.

En ons gebed is niet goed geweest als wij aan de lofverheffing niet meer toekomen. Het is de lof van de bevrijding, dat wij ons zelf kennen als onwaardigen, maar dat wij belijden: U bent alle dingen waardig. En het is meteen de troost, die in ons bidden meekomt: het alles te kunnen neerleggen aan de voeten van Hem, die met zijn almacht en heerlijkheid ons armzalig leven omspant.

En het is onze absolute zekerheid, dat Hij zijn kracht in onze zwakheid volbrengen wil. Daarom staat er ook nog ter bevestiging aan het slot van uw gebed dat woordje "amen". Het is het slotaccoord der verlossing. In dat woord stijgt de dank op tot God, omdat de hand op de Schrift wordt gelegd: Uw Woord is waarachtig.

Al wat U beloofd en bevolen hebt, zal bestaan. Uw macht is groot, Uw trouw zal nooit vergaan. Want Gods Woord en zijn belofte zijn veel zekerder dan wij zelfs de begeerte naar die zekerheid maar voelen kunnen.

Zovele beloften Gods als er zijn, die zijn in Christus: ja en amen. Zo God voor ons is, wie zal tegen ons zijn? Die ook zijn eigen Zoon niet gespaard maar voor ons allen overgegeven heeft, hoe zal Hij ons met Hem ook niet alle dingen schenken!

Alle dingen? Ja, want uit Hem en door Hem en tot Hem zijn alle dingen. Hem zij de heerlijkheid in eeuwigheid. "Amen" zegge dan ieder van u daarop.

We klemmen ons daarmee vast aan Gods waarachtigheid. We spreken er de belijdenis van het geloof mee uit, dat God ons beroep op zijn eigen Woord en belofte, trouw en eerlijk zal vervullen. De zekerheid der verhoring, die ligt dan ook niet in de gloed van ons spreken, in de warmte van ons bidden, maar in het beloftewoord van onze Vader. Daarop verlaten wij ons in ons amen-zeggen. Zo willen we dan volharden in de gebeden. En onze Vader zal ons zeker verhoren.

Amen.